

PROGRAM OCHRONY RABARBARU

Opracowany i zaktualizowany w ramach zadania celowego 6.2
*„Opracowanie i aktualizacja programów integrowanej ochrony roślin uprawnych
finansowanego przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi”*.

Skierniewice, 30.03.2026

Program opracowany pod redakcją

dr hab. Grażyny Soiki, prof IO

Autorzy:

dr Zbigniew Anyszka, dr Joanna Golian, mgr Agata Szymczak (herbicydy)

dr Agnieszka Włodarek (fungicydy)

mgr inż. Dariusz Rybczyński, dr hab. Grażyna Soika, prof. IO (zoocydy)

KOMENTARZ

W ochronie rabarbaru, podobnie jak innych roślin uprawnych, profesjonalni użytkownicy środków ochrony roślin są zobowiązani do stosowania integrowanego systemu ochrony roślin. Jego podstawą jest maksymalne wykorzystanie metod niechemicznych, które powinny być uzupełniane stosowaniem pestycydów wówczas, gdy oczekiwane straty ekonomiczne powodowane przez agrofagi będą wyższe niż koszt zabiegów. Głównym celem jest skuteczne, bezpieczne i opłacalne obniżenie liczebności agrofagów do poziomu, przy którym nie wyrządzają one szkód o znaczeniu gospodarczym. Jest to możliwe poprzez regularne prowadzenie lustracji upraw oraz prognozowanie pojawu agrofagów i oceny zagrożenia za pomocą różnego rodzaju narzędzi np. pułapek feromonowych. W integrowanej ochronie roślin mogą być stosowane wszystkie środki aktualnie zarejestrowane dla danego gatunku rośliny, natomiast w Integrowanej Produkcji Roślin – systemie dobrowolnym i certyfikowanym – obowiązują dodatkowe ograniczenia ich użycia.

Opracowany program ochrony rabarbaru zawiera informacje dotyczące możliwości zapobiegania i zwalczania chorób, szkodników i chwastów występujących w uprawach rabarbaru. Przedstawiono aktualnie zarejestrowane środki ochrony roślin, ich substancje aktywne, mechanizm działania oraz zalecane dawki. Podano także maksymalną liczbę zabiegów i minimalny odstęp czasu pomiędzy nimi, możliwość selekcji form odpornych agrofaga na daną substancję, jej przynależność do grupy chemicznej według organizacji do spraw odporności (FRAC, IRAC i HRAC) oraz okres karencji. W poszczególnych okresach wzrostu i rozwoju roślin uwzględniono środki i metody niechemiczne wspomagające ochronę rabarbaru.

Podstawą powodzenia integrowanej ochrony rabarbaru jest zakładanie uprawy z materiału kwalifikowanego wolnego od patogenów, co daje gwarancję jego zdrowotności od początku prowadzenia uprawy. Istotne znaczenie ma także wybór stanowiska, które powinno być wolne od patogenów i szkodników żyjących w glebie, w tym pasożytniczych nicieni, a także uporczywych chwastów.

Program ochrony rabarbaru jest aktualizowany corocznie o środki, które zostały zarejestrowane od poprzedniej edycji programu przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Uwaga: środki, mające w etykiecie zapis „**stosowanie środka ochrony roślin w uprawach i zastosowaniach małoobszarowych**” umożliwiają zwalczanie agrofagów (choroby, szkodniki, chwasty) na warzywach, jednak odpowiedzialność za skuteczność działania i fitotoksyczność takich środków ochrony roślin ponosi wyłącznie ich użytkownik.

**Obowiązkiem każdego użytkownika środka ochrony roślin
jest zapoznanie się z treścią etykiety,
zamieszczonej na danym produkcie**

Etykiety - instrukcje stosowania środków ochrony roślin, wymienionych w niniejszym programie, można znaleźć na stronie internetowej MRiRW:
<https://www.gov.pl/rolnictwo/etykiety-srodkow-ochrony-roslin>

CHWASTY

Zwalczane chwasty	Niechemiczne metody ochrony	Środek ochrony roślin	Substancja czynna / zawartość	Działanie na roślinie i w stosunku do agrofaga	Dawka kg(l)/ha* (stężenie w %)	Maksymalna liczba zabiegów / minimalny odstęp między zabiegami	Karencja (dni)	Dodatkowe informacje o stosowaniu środka / zabiegach
1	2	3	4	5	6	7	8	9

RABARBAR

Ochrona rabarbaru przed chwastami powinna uwzględniać stosowanie zalecanych herbicydów oraz wykorzystywać metody takie jak: agrotechniczna, mechaniczna czy fizyczna. ♦ Plantacje rabarbaru najlepiej zakładać na polach utrzymywanych w dobrej kulturze, o niewielkim zachwaszczeniu. Należy unikać pól zachwaszczonych gatunkami wieloletnimi, np. powój polny, rzepicha leśna, skrzyp polny, ostrożeń polny, mleczyk polny. ♦ Przed założeniem plantacji rabarbaru należy zadbać o zniszczenie chwastów wieloletnich, w tym perzu właściwego, a także uwzględnić uprawę poplonów lub międzyplonów redukujących zachwaszczenie, np. mieszanka żyta z wyką, gorczyca, facelia błękitna, rzodkiew oleista, gryka, nawozy zielone. ♦ W roku poprzedzającym sadzenie karp rabarbaru, po zbiorze przedplonu, można zastosować herbicydy zawierające substancję czynną glifosat, np.: Roundup 360 Plus – 2,5–4 l/ha, do zwalczania zarówno perzu, jak i wielu gatunków chwastów rocznych i wieloletnich. ♦ W okresie przygotowawczym do sadzenia rabarbaru należy niszczyć chwasty wielokrotnie wykonywanymi zabiegami mechanicznymi (np. kultywator, brona, brona chwastownik i in.). ♦ Rabarbar można uprawiać w glebie mulczowanej czarną folią lub włókniną, jak również w ściółce z roślin okrywowych. ♦ Zabiegi mechaniczne w czasie wegetacji należy wykonywać płytko, na głębokość 2-3 cm, aby nie wyciągać nasion chwastów, czy ich części wegetatywnych na powierzchnię gleby. ♦ Nowoczesne pielniki umożliwiają niszczenie chwastów w pobliżu rzędów, a nawet w rzędach roślin. ♦ W czasie uprawy chwasty można też niszczyć metodą termiczną, wypalając je płomieniowo, ale zabieg ten należy wykonywać bardzo ostrożnie, używając osłon na rzędy rośliny uprawnej, aby nie uszkodzić roślin rabarbaru.

UWAGA! W czasie uprawy rabarbaru nie wolno dopuścić do wydania nasion przez chwasty, po ich dojrzewaniu, gdyż zwiększy to „bank nasion” w glebie. ♦ Nie wolno stosować herbicydów dopuszczonych do stosowania w innych gatunkach roślin.

W TRAKCIE UPRAWY – WIOSNĄ, PRZED ROZPOCZĘCIEM WEGETACJI

Roczne w fazie kiełkowania, wschodów i liścieni.	<ul style="list-style-type: none"> Przed założeniem plantacji unikać stanowisk z chwastami wieloletnimi (np. skrzyp polny, powój polny, rzepicha leśna) i samosiewami rzepaku. 	DWUNITROANILINY – grupa K1 wg HRAC 3					Nie stosować na glebach bardzo lekkich, piaszczystych i zalanych wodą. Najlepiej opryskiwać na glebę wilgotną. Może powodować przemijające uszkodzenia, a także przejściowe zahamowanie wzrostu roślin, jednak nie wpływa to na plonowanie. UWAGA: środek Aquatoro, Aquatos, Symmach 455 CS, Uni Aqua 455 CS, Zapora Liquid 455 CS można stosować do 06.08.26 r.
		Aquatoro_(M) Aquatos_(M) Symmach 455 CS_(M) Uni Aqua 4556 CS_(M) Zapora Liquid_(M) IP	pendimetalina – 455 g/l	doglebowe i dolistnie	3,5 l	1	
		Stomp Aqua 455 CS_(M) IP			2,6 l		

WIOSNĄ, PO ROZPOCZĘCIU WEGETACJI, w odpowiedniej fazie wzrostu chwastów jednoliściennych

Roczne jednoliścienne i samosiewy zbóż, od fazy 2 liści do początku krzewienia	<ul style="list-style-type: none"> Chwasty między roślinami rabarbaru można niszczyć metodą termiczną, poprzez wypalanie płomieniowe. 	POCHODNE KWASU ARYLOFENOKSYPROPIONOWEGO – grupa A wg HRAC 1					Nie opryskiwać w temp. powyżej 27°C. Privium 125 EC w dawce 1,5 l/ha działa też na perz właściwy, ale słabiej. Zamieranie chwastów widoczne jest po upływie 2–3 tygodni od zabiegu. Intensywny wzrost chwastów, ciepła pogoda i wilgotna gleba przyspieszają działanie środków, a chłodna pogoda i susza opóźniają działanie, ale nie obniżają skuteczności. Deszcz lub deszczowanie w godzinę po zabiegu nie obniżają skuteczności działania środków. Herbicydy, których nie wolno mieszać z wymienionymi środkami można stosować co najmniej 7 dni przed lub 7 dni po ich zastosowaniu. Po zabiegu zwalczania perzu przez 1 miesiąc nie wykonywać uprawy mechanicznej. Maksymalnie 1 zabieg w sezonie.. Następstwo: patrz etykieta środka. UWAGA: środek Privium 125 EC można stosować do 30.06.26 r.
		Balatella Forte 150 EC_(M) Fortune_(M) Foster Forte 150 EC_(M) Fusilade Forte 159 EC_(M) IP	chizafop-P-etylowy – 50 g/l	dolistne	0,6–1,25 l	1	
		Privium 125 EC_(M) IP	fluazyfop-P-butyłowy – 125 g/l	dolistne	0,75–1,5 l		

PO ZAKOŃCZENIU ZBIORÓW, w odpowiedniej fazie wzrostu chwastów jednoliściennych

Roczne jednoliścienne	<ul style="list-style-type: none"> Nie dopuścić do wydania 	POCHODNE KWASU ARYLOFENOKSYPROPIONOWEGO – grupa A wg HRAC 1					Nie opryskiwać w temp. powyżej 27°C. Privium 125 EC w
-----------------------	---	--	--	--	--	--	---

1	2	3	4	5	6	7	8	9
i samosiewy zbóż, od fazy 2 liści do początku krzewienia	nasion przez chwasty, po ich dojrzeniu.	Balatella Forte 150 EC_(M) Fortune_(M) Foster Forte 150 EC_(M) Fusilade Forte 159 EC_(M) IP	fluazyfop-P-butylowy – 150 g/l	dolistne	0,6–1,25 l	1	49	dawce 1,5 l/ha działa też na perz właściwy, ale słabiej. Zamieranie chwastów widoczne jest po upływie 2–3 tygodni od zabiegu. Intensywny wzrost chwastów, ciepła pogoda i wilgotna gleba przyspieszają działanie środków, a chłodna pogoda i susza opóźniają działanie, ale nie obniżają skuteczności. Deszcz lub deszczowanie w godzinę po zabiegu nie obniżają skuteczności działania środków. Herbicydy, których nie wolno mieszać z wymienionymi środkami można stosować co najmniej 7 dni przed lub 7 dni po ich zastosowaniu. Po zabiegu zwalczania perzu przez 1 miesiąc nie wykonywać uprawy mechanicznej. Maksymalnie 1 zabieg w sezonie wegetacyjnym. Następstwo: patrz etykieta środka.
		Privium 125 EC (M) IP	fluazyfop-P-butylowy – 125 g/l	dolistne	0,75–1,5 l			

(M) – stosowanie środka w uprawach i zastosowaniach małoobszarowych – **odpowiedzialność za skuteczność działania i fitotoksyczność środka stosowanego w uprawach małoobszarowych ponosi wyłącznie jego użytkownik.**

* Niższe dawki środków stosować na glebach lżejszych, a wyższe na glebach ciężkich, o większej zawartości próchnicy.

** Kody grup chemicznych (np. kod 1) podano według HRAC / WSSA (Herbicide Resistance Action Committee / Weed Science Society of America).

nd – nie dotyczy; IP – środek może być stosowany w Integrowanej Produkcji Roślin.

CHOROBY

Choroba / czynnik sprawczy	Niechemiczne metody ochrony	Środek ochrony roślin i możliwość stosowania w integrowanej (IP) ekologicznej produkcji (EKO)	Substancja czynna / zawartość / grupa chemiczna FRAC	Działanie na roślinie i w stosunku do agrofaga	Dawka kg(l)/ha (stężenie %)	Maksymalna liczba zabiegów minimalny odstęp między zabiegami (dni)	Karencja (dni)	Dodatkowe informacje o stosowaniu środka / zabiegach
1	2	3	4	5	6	7	8	9

PODZIAŁ KARP

Przy podziale karp, przed sadzeniem należy posypać świeże rany węglem drzewnym.

OKRES WZROSTU I ROZWOJU ROŚLIN (BBCH 09–89)

		ŚRODEK MIKROBIOLOGICZNY – grupa BM wg FRAC (kod FRAC BM02)						
Szara pleśń <i>Botrytis cinerea</i>	<ul style="list-style-type: none"> Uprawę rabarbaru należy zakładać na terenach otwartych, przewiewnych, z daleka od zbiorników wodnych. Unikać stanowisk mających liczne zagłębienia terenu oraz o tendencji do zalegania wody. W okresie wegetacji stosować umiarkowane deszczowanie pól i racjonalne nawożenie. 	Serifel (M) IP, EKO	<i>Bacillus subtilis</i> szczep MBI600 – 11%	fungistatyczne i fungicydowe	0,5 l	10 zabiegów / 7 dni	nd	Środek Serifel stosować od momentu wyjścia rabarbaru z uśpienia zimowego do fazy gdy wegetatywne części roślin przeznaczone do zbioru osiągają typową wielkość.

(M) – stosowanie środka w uprawach i zastosowaniach małoobszarowych – **odpowiedzialność za skuteczność działania i fitotoksyczność środka stosowanego w uprawach małoobszarowych ponosi wyłącznie jego użytkownik.**

nd – nie dotyczy.

IP – środek może być stosowany w integrowanej produkcji.

EKO – środek może być stosowany w ekologicznej produkcji.

SZKODNIKI

Organizm szkodliwy	Niechemiczne metody ochrony / Progi szkodliwości	Środek ochrony roślin	Substancja czynna / zawartość	Działanie na roślinie i w stosunku do agrofaga	Dawka l(kg)/ha (stężenie%)	Maksymalna liczba zabiegów / minimalny odstęp między zabiegami	Karencja (dni)	Dodatkowe informacje o stosowaniu środka / zabiegach
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Szkodniki żerujące w glebie (larwy pędzaków i opuchlaków)	Pędraki zwalczać przed założeniem uprawy wykorzystując metody mechaniczne (kilkakrotne uprawki ostrymi narzędziami jak talerzówka, glebogryzarka) fitosanitarne oraz biologiczne, np. uprawa gryki. Do zwalczania pędzaków i opuchlaków stosować środki zawierające grzyby i nicienie entomopatogeniczne (np. Larvanem, Nemasys L i H).							
OKRES WZROSTU I ROZWOJU ROŚLIN (od BBCH 11)								
MSZYCA BURAKOWA <i>Aphis (Aphis) fabae</i>	PYRETROIDY – grupa 3A wg IRAC							Środek stosować niezwłocznie po stwierdzeniu szkodnika w uprawie.
	Deltakill Prokill IP	deltametryna – 50 g/l (związek pochodzący z grupy pyretroidów)	działa kontaktowo	0,3	4 / co 7 dni	7		
ŚRODKI O DZIAŁANIU MECHANICZNYM								Przed zastosowaniem polimerów silikonowych – sprawdzić na kilku roślinach, czy nie wystąpią objawy fitotoksyczności.
Emulpar 940 EC K-Pak Siltac EC IP	olej rydzowy polimery silikonowe	działanie kontaktowo (mechaniczne), na roślinie powierzchniowo	0,9–1,2%, 0,2%, 0,1–0,12%	nd	nd			
PCHEŁKI: Pchełka smużkowana <i>Phylotreta memorum</i> Pchełka burakowa <i>Chaetocnema concinna</i>	Lustracja roślin: wykrycie 2- 4 chrząszczy na 1 mb. rzędu uprawy	Brak zarejestrowanych środków do zwalczania tych szkodników					Największe zagrożenie pchełki stwarzają w okresie pojawiania się młodych liści	
PIĘTNÓWKI: Piętnówka kapustnica <i>Mamestra brassicae</i> , Wieczernica szczawiówka <i>Acronicta (Viminia) rumicis</i> , Agatówka łobodnica <i>Trachea atriplicis</i> , Błyszczka jarzynówka <i>Autographa gamma</i> GAŚNIENICE USZKADZAJĄCE LIŚCIE	Lustracja roślin: wykrycie 4-5 gąsienic na 50 kolejnych roślinach. Pałapka feromonowa: odłowienie pierwszych motyli.	ŚRODKI MIKROBIOLOGICZNE – grupa 11A wg IRAC						
		BioDor Pro Florbac *XenTari WG EKO BioBit DiPel DF EKO Lepinox Plus EKO	<i>Bacillus thuringiensis</i> var. <i>aizawai</i> szczep ABTS-1857 <i>Bacillus thuringiensis</i> var. <i>kurstaki</i> szczep ABTS 351 <i>Bacillus thuringiensis</i> subsp. <i>kurstaki</i> szczep EG 2348	działa kontaktowo na roślinie powierzchniowo	1,0 kg 1,0 kg 1,0 kg 0,5 – 1,0 kg 1,0 kg 1,0 kg	8/ co 6 dni 3/ co 7 dni	1 1	Preparaty bakteryjne należy zastosować w momencie pojawienia się gąsienic wykonując 1–3 zabiegi na dane pokolenie gąsienic. Zabiegi wykonać najlepiej w okresie występowania młodszych stadiów rozwojowych gąsienic (L ₁ –L ₂). *XenTari WG można stosować do 30.04.2026.
		PYRETROIDY – grupa 3A wg IRAC						
Deltakill Prokill IP	deltametryna – 50 g/l (związek pochodzący z grupy pyretroidów)	działa żołądkowo, na roślinie powierzchniowo	0,3	4 / co 7 dni	7			
KAŁDUNICE: Kałdunica zielonka <i>Gastrophysa (Gastrophysa) viridula</i> Kałdunica rdestówka <i>Gastrophysa (Gastrophysa) polygoni</i>	Lustracja roślin: wykrycie licznych chrząszczy oraz larw lub uszkodzeń na liściach	Brak zarejestrowanych środków do zwalczania tych szkodników					Największe zagrożenie dla roślin jest wiosną w okresie wyrastania i rozwijania się liści sercowych	
PACIEPNICA JARZYNÓWKA <i>Hydraecia micacea</i>	Lustracja roślin: wykrycie pierwszych uszkodzeń na ogonkach liściowych	Brak zarejestrowanych środków do zwalczania tego szkodnika					Największe zagrożenie występuje w okresie wzrostu i wydłużania się ogonków liściowych	

DRUTOWCE Osiewnik rolowiec <i>(Agrotis lineatus)</i> Osiewnik skibowiec <i>(Agrotis sputator)</i> Osiewnik ciemny <i>(Agrotis obscurus)</i> Nieskor czarny <i>(Hemicrepidius niger)</i> Zaciosek kruszczowy <i>(Selatosomus aeneus)</i>	Próba glebowa: wykrycie 2 larw w próbach glebowych pobranych z 1 m ² powierzchni podłoża	ZWIĄZKI GRZYBOWE O NIEZNANYM LUB NIEPEWNYM MECHANIZMIE DZIAŁANIA – grupa UNF wg IRAC					Środek można zastosować metodą nawadniania podłoża gdzie uprawiane są rośliny uprawne po przez system nawadniający, a także oprysku średnio lub grubokroplistego
		Naturalis (M) EKO	<i>Beauveria bassiana</i> szczep ATCC 74040 – 0,185 g/kg (0,0185 %)	działa kontaktowo	1,0 – 2,0 kg	2 co 7 dni	

(M) – stosowanie środka w uprawach i zastosowaniach małoobszarowych – **odpowiedzialność za skuteczność działania i fitotoksyczność środka stosowanego w uprawach małoobszarowych ponosi wyłącznie jego użytkownik.**

nd – nie dotyczy.

IP – środek może być stosowany w integrowanej produkcji.